

ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT: NATIONAL CHARACTERISTICS AND GLOBAL TRENDS

**Olga Boiko, PhD in Economics,
Associate Professor, Senior Lecturer
at the Department of Accounting and Audit**

*Odessa National Economic University
Odessa, Ukraine*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-222-7-26>

RISK INFORMATION DISCLOSURE IN REPORTING: MOTIVATIONS AND RELEVANCE

РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО РИЗИКИ У ЗВІТНОСТІ: МОТИВИ ТА КОРИСНІСТЬ

Швидко мінливе середовище, глобалізація та вдосконалення інформаційних технологій зробили корпоративний ризик надзвичайно актуальною проблемою в управлінському та бухгалтерському обліку. Аналіз наслідків фінансових криз вказує на їх зв'язок із недостатньою інформацією про ризики та невизначеності. Відтоді, у відповідь на тиск з боку регуляторних органів та для задоволення потреб інших зацікавлених сторін в інформації, компанії розширили розкриття інформації про ризики. Все більш вимогливими по відношенню до кількості і якості інформації стають ринки капіталу. Надання правдивої, суттєвої та відповідної інформації стає критичним для належного функціонування ринків, наприклад, для належної оцінки інвестицій на основі відповідної інформації про профілі ризиків компаній. Як зазначено [1] широке поширення в останні роки концепції сталого розвитку так само як і мінливе середовище та бізнес-модель популяризували

серед соціально відповідальних компаній тенденцію розкриття нефінансової інформації. І як наслідок, розкриття нефінансової інформації має стосуватися і ризиків відносно соціальних та екологічних зобов'язань компанії.

Загалом згадки про ризики пов'язані з двома широкими категоріями ризиків для компаній:

- бізнес-ризик (фінансові), які стосуються власників та їх компанії;
- соціальні і екологічні ризики (нефінансові), які стосуються зацікавлених сторін.

Щодо ризиків існує ряд проблемних питань, серед яких сумніви щодо її повноти і, як наслідок, щодо якості та корисності розкритої інформації про ризики, приділення більшої уваги розкриттю фінансових ризиків, які вимагаються численними нормативними актами. Додаткова проблема полягає в тому, що, зосереджуючись лише на фінансовому бізнес-ризикі, традиційні фінансові звіти ігнорують інші види ризиків, які становлять загрозу стабільності компанії та суспільства в цілому [2]. Зокрема, це стосується другої категорії ризиків, який є нефінансовим і відноситься до соціального та екологічного.

Сьогоднішні ініціативи Глобальної ініціативи зі звітності (GRI), Ради Міжнародної інтегрованої системи звітності (IIRF) та Європейського Союзу щодо видання нової Директиви (2014/95/ЄС) також підтверджують актуальність необхідності розширення обсягів розкриття нефінансової інформації в частині звітності про ризики. Після ініціатив цих органів, із запровадженням Директиви та поширенням звітності на соціальні та управлінські теми, нефінансова звітність стала потенційно важливим джерелом інформації, також доповнюючи традиційні річні звіти в контексті розкриття інформації про ризики, особливо з точки зору нефінансового ризику. До того ж вона дає зацікавленим сторонам розуміння важливих областей створення вартості в компанії, що виходить далеко за межі фінансової звітності.

Аналізуючи розкриття нефінансової інформації, зацікавлені сторони очікують з'ясувати, яким чином компанія піддається ризикам і можливостям, пов'язаним із кліматом, дефіцитом природних ресурсів, забрудненням, відходами та іншими екологічними факторами, а також вплив, який компанія має на навколишнє середовище та клімат [3]. Розкриття нефінансової інформації має забезпечити інвесторам та іншим зацікавленим сторонам достатню прозорість щодо ризику та підходу до управління ризиками та можливостями. Інвестори шукають корисну та надійну інформацію про ризики, щоб визначити всі ризики, з якими стикаються компанії в процесі прийняття рішень. Непослідовне розкриття інформації про ризики може вплинути на прийняття інвестиційних рішень і призвести до збитків для інвесторів.

Оскільки ризик є частиною процесу прийняття рішень, він вимагає чіткого розпізнавання, ідентифікації, моніторингу, управління та адекватного розкриття інформації. Відповідно до теорії атрибуції або до теорії управління враженнями можна очікувати, що менеджери, мотивовані стимулами законності, схильні розкривати переважно інформацію про ризики з позитивним впливом. Стимули щодо інформації про ризики з негативним впливом можуть бути викликані бажанням менеджерів звільнитися від відповідальності. Дослідники зазвичай виявляють, що компанії мають мотив розкривати інформацію про ризики, оскільки це приносить користь інвесторам, дозволяючи компаніям краще розподіляти ресурси. Вимірювання та управління фінансовими ризиками є ключовими проблемами інвесторів. Тому в нинішніх умовах мотивація щодо розкриття інформації про ризики визначається обставинами, за яких розкриття ризиків є важливим, зокрема, коли рівень ризику інвестування високий, тягне за собою тиск на компанії з метою залучення фінансових аналітиків, інвесторів та професіоналів. Більше того, у сучасному світі організації, які діють в умовах, швидких змін, стають все більш схильними до непередбачуваних

ситуацій. У цих умовах компанії більш охоче розкривають інформацію про ризики.

Аналізуючи розкриття ризиків через призму теорії зацікавлених сторін, можна дослідити зв'язки між компаніями та їхніми зацікавленими сторонами, що включає розуміння того, як організації реагують на очікування зацікавлених сторін щодо інформації про ризики та можливості. Відповідно до цієї теорії, успіх організації залежить від її здатності керувати та балансувати відносини із зацікавленими сторонами, забезпечуючи задовільне розкриття як фінансових, так і нефінансових тем. Таким чином, головною перевагою для компаній від надійного розкриття інформації є зменшення інформаційної асиметрії. Зменшення інформаційної асиметрії шляхом чіткого розкриття ризиків потенційно призводить до кращого розподілу капіталу на ринках, підвищення прозорості та, як наслідок, підвищення економічної ефективності. Проте існують також стимули уникати розкриття ризиків, що стосуються переважно витрат на підготовку інформації, а також загрози судового розгляду та втрати репутації. Непослідовне розкриття інформації про ризики, по суті, може вплинути на процес прийняття інвестиційних рішень і може принести тягар збитків інвесторам. Деякі відомості про ризики можуть бути навмисно приховані, щоб захистити інтереси менеджерів та приховати процес управління ризиками. Оскільки сторонні користувачі можуть використовувати потенційно шкідливу інформацію у своїх інтересах. Тому менеджери мають складний компроміс між секретністю та прозорістю.

Література:

1. Bartoszewicz A, Rutkowska-Ziarko A. Practice of Non-Financial Reports Assurance Services in the Polish Audit Market – The Range, Limits and Prospects for the Future. *Risks*. № 9 (10). DOI: <https://doi.org/10.3390/risks9100176>.
2. Guthrie J., Manes Rossi F., Levy Orelli R., Nicolò G. Investigating Risk Disclosures in Italian Integrated Reports. *Meditari Accountancy Research*. 2020. № 28. P. 1149–1178.

3. Deloitte. Reporting of Non-Financial Information. 2021. URL: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/be/Documents/audit/DT-BE-reporting-of-non-financial-info.pdf>.